

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ireny Saralievové a soudců JUDr. Ivany Klimešové a JUDr. Jitky Denemarkové v právní věci žalobce: **Radek L.**, nar. xxx, bytem xxx, zast. JUDr. Karlem Seidlem Ph.D., advokátem se sídlem Jiráskova 2, Karlovy Vary, proti žalovanému: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, o zaplacení **300.000,- Kč s přísl.**, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 9.12.2010 č.j. 15C 232/2010-32,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně se v zamítavém výroku o věci samé ohledně částky 150.000,- Kč s přísl. a úroku z prodlení z částky 300.000,- Kč od 16.2.2010 do 14.8.2010 **p o t v r z u j e .**
- II. Dále se rozsudek soudu I. stupně v zamítavém výroku o věci samé **m ě n í** takto:

Žalovaný je povinen zaplatit žalobci 105.000,- Kč a úrok z prodlení z částky 150.000,-Kč od 15.8.2010 do zaplacení ve výši,

odpovídající v každém jednotlivém kalendářním pololetí trvání prodlení v procentech součtu čísla 7 a výše limitní sazby pro dvoutýdenní repo operace České národní banky, vyhlášené ve Věstníku České národní banky a platné vždy k prvnímu dni příslušného kalendářního pololetí, do tří dnů od právní moci rozsudku.

- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů 86.434,- Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Karla Seidla, Ph.D.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem uznal soud I. stupně žalovaného povinným zaplatit žalobci 45.000,- Kč a náhradu nákladů řízení ve výši 21.976,80 Kč. Žalobu ohledně částky 255.000,- Kč se zákonným úrokem z prodlení z částky 300.000,- Kč od 16.2.2010 do zaplacení zamítl. Žalobce se domáhal celkem 300.000,- Kč s přísl. z titulu zadostiučinění za nemajetkovou újmu na podkladě § 31a zák.č. 82/98 Sb., která mu měla vzniknout nezákonným trestním stíháním.

Soud I. stupně vyšel z nesporného tvrzení účastníků, podle něhož bylo usneseními Policie ČR ze dne 19.6.2007 č.j. OKFK-35/3-2005 a ze dne 7.11.2006 č.j. OKFK-15/3-2007 zahájeno trestní stíhání žalobce pro trestné činy porušování povinností při správě cizího majetku dle ust. § 255 odst. 1 TZ, zneužívání pravomoci veřejného činitele dle ust. § 158 odst. 1 písm. a) TZ a zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle ust. § 125 odst. 1 TZ a následně i pro trestný čin podvodu dle ust. § 250 odst. 1 a 2 TZ. Proti usnesením podal žalobce neúspěšně stížnost. Následně byl žalobce obžalován z uvedených trestných činů a rozsudkem Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 27.6.2008 č.j. 3T 110/2007 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu Karlových Varech ze dne 4.9.2009 č.j. 6To 98/2009 byl obžaloby zproštěn. Žalovaný ve svém stanovisku ze dne 25.8.2010 (v rámci předběžného projednání nároku) nespороval nezákonnost shora uvedených rozhodnutí a žalobci vyslovil omluvu za nezákonné trestní stíhání, kterou spolu s vydáním

zprošťujícího rozsudku shledal dostatečným zadostiučiněním ve smyslu § 31a odst. 2 zák.č. 82/98 Sb.

Na tomto základě soud I. stupně konstatoval, že nezákonnost shora uvedených rozhodnutí o zahájení trestního stíhání žalobce je mezi účastníky nesporná a zabýval se výší zadostiučinění za způsobenou nemajetkovou újmu ve smyslu § 31a odst. 1, 2, 3 zákona 82/98 Sb. při závěru, že jsou dány podmínky pro poskytnutí odškodnění žalobci v penězích, neboť samotné konstatování porušení práva se vzhledem k osobnostní újmě nejeví dostačující. Při stanovení této výše vyšel zejména z rozsahu žalobci hrozícího trestu (odnětí svobody s maximální horní hranicí tři roky nepodmíněně) a shledal přiměřenou částku 15.000,- Kč za každý rok odnětí svobody, který žalobci hrozil s poukazem na to, že právě tato hrozba je nejvýznamnější skutečností, působící v trestním stíhání žalobce v osobnostní rovině na jeho psychiku. Uvedl dále, že do stanovené výše odškodnění se objektivně promítá i zájem médií o danou kauzu a že přiznaná částka za každý hrozící rok odnětí svobody odpovídá základním částkám, které jsou vnitrostátními soudy v řízeních o nemajetkové újmě přiznávány a je v ní zahrnutý i faktor odškodnění za období, po které trestní stíhání běželo. Nárok na příslušenství z žalované částky 300 000,- Kč neshledal soud I. stupně opodstatněným s odkazem na nálezný ÚS sp.zn. I. ÚS 1310/2009, kterým je judikováno, že soud o výši přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu rozhoduje na základě volné úvahy ve smyslu § 136 o.s.ř., z čehož dovedl, že před podáním žaloby nemůže nastat prodloužení žalovaného. Soud I. stupně dále podotkl, že v tomto případě jde o odpovědnost státu jako celku a proto soud nezkontroluje, která složka moci je za průtahy v řízení odpovědná. O náhradě nákladů řízení rozhodl o nákladech řízení na podkladě § 142 odst. 3 o.s.ř. s poukazem na to, že výše přiznané částky závisela na úvaze soudu.

Proti zamítavému výroku rozsudku a souvisejícímu výroku o náhradě nákladů řízení podal žalobce včasné odvolání a soudu I. stupně vytkl neúplná a nesprávná skutková zjištění a nesprávné právní posouzení věci. Namítl, že předmětné trestní stíhání jej výrazně poškodilo na dobrém jménu a pověsti v obci a okrese, kde bydlí a kde byl od roku 2002 do roku 2006 starostou a poté členem zastupitelstva a z titulu své funkce se setkával s řadou lidí. Samotný počátek trestního řízení i zahájení soudního řízení byly rozsáhle medializovány, a to i v celostátně působících médiích, včetně televize. Jeho dobré jméno, osobní a rodinný život byly poškozeny v takovém rozsahu, že se s následky tohoto poškození setkává do současné doby v oblasti pracovního i společenského života i v oblasti sportu, kterému se aktivně věnuje, neboť někteří lidé k němu vyjadřují s ohledem na jeho mediálně vytvořenou pověst negativní postoj. Soud I. stupně neprovedl důkazy, které žalobce k prokázání uvedených skutečností nabízel. Žalobce nepožadoval náhradu nemajetkové újmy za průtahy v řízení, jež

zmiňuje soud I. stupně v napadeném rozsudku, ale náhradu této újmy, způsobené mu trestním stíháním a jeho zásahy v jeho osobním, rodinném a pracovním životě, soud I. stupně tak chybně interpretoval podstatu jeho nároku. Odvolatel navrhl, aby odvolací soud napadený výrok rozsudku soudu I. stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný navrhl potvrzení napadeného rozsudku, z účasti u ústního jednání u odvolacího soudu se omluvil a o jeho odročení nežádal. Odvolací soud proto věc projednal v nepřítomnosti žalovaného v souladu s § 101 odst. 3 o.s.ř. ve spojení s § 211 o.s.ř. Odvolací soud z podnětu podaného odvolání přezkoumal napadený zamítavý výrok rozsudku soudu I. stupně a dospěl k závěru, že odvolání je zčásti důvodné.

Podle § 31a odst. 1 zák.č. 82/98 Sb. bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle § 31a odst. 2 zákona zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva se nejevilo jako dostačující při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za níž k nemajetkové újmě došlo.

Mezi účastníky nebylo sporu o základu nároku žalobce, vycházejícího z citovaného ustanovení na podkladě skutečnosti, že žalobce byl po proběhlém trestním stíhání obžaloby v celém rozsahu zproštěn. Závěr, že zproštění obžaloby má co do nároků z nezákonného rozhodnutí podle § 7 odst. 1 zák.č. 82/98 Sb. stejné důsledky jako zrušení pravomocného usnesení o zahájení trestního stíhání, je v soudní judikatuře již dlouhodobě ustálen (viz rozsudek NS ČR sp.zn. 1Cz 6/90, publikovaný pod č. 35 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek ročník 1991) a v předmětné věci nebylo zpochybněno ani to, že žalobce podal proti usnesením o zahájení trestního stíhání stížnost (srov. závěry velkého senátu NS ČR v rozhodnutí sp.zn. 31Cdo 3489/2007). Žalobci tak přísluší zadostiučinění za nemajetkovou újmu, ohledně níž soud I. stupně správně dovodil, že ji nelze odčinit toliko konstatováním porušení práva. Trestní řízení samo o sobě představuje natolik zásadní negativní zásah do života obviněného, že pro reparaci jeho následků v osobnostní sféře nemůže pouhé konstatování porušení práva, byť spojené s omluvou, postačovat. Významem tohoto zásahu do života žalobce je nutno poměřovat i výši zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Soud I. stupně vyšel z částky 15.000,- Kč, judikatorně dovozované jako základ pro zadostiučinění za nepřiměřenou délku řízení (srov. rozhodnutí NS ČR sp.zn. 30Cdo 3026/2009), o takový případ však v předmětné věci nejde (úvahy soudu I. stupně ohledně průtahů v řízení či o tom, který složka je zavinila, jdou zcela mimo rámeček předmětu řízení). Je

nepochybně značný rozdíl mezi újmou, vzniklou nepřiměřenou délkou řízení zpravidla v občanskoprávním sporu, a újmou, vzniklou v osobnostní sféře v důsledku nezákonného trestního stíhání. Nejedná se přitom pouze o subjektivní vnímání nepříznivé životní situace, ve které se poškozený ocitl, ale také o negativní ohlas, který trestní stíhání vyvolalo v jeho okolí. V daném případě je třeba vzít v úvahu i tu okolnost, že trestní stíhání žalobce bylo spojeno s jeho předchozím výkonem veřejné funkce, bylo široce medializováno a žalobce tak velmi výrazně poškodilo na jeho dobré pověsti zejména v místě jeho bydliště v malé obci. Žalobcem tvrzené skutečnosti v tomto směru žalovaný nijak nerozporoval, proto nebylo třeba je dokazovat, soud I. stupně však jejich dopad do osobnostní sféry žalobce dostatečně nezvážil, když jeho úvahy o objektivizujícím náhledu nejsou vzhledem k osobnímu charakteru nemajetkové újmy na místě.

Odvolací soud dospěl k závěru, že základem určení výše zadostiučinění za nemajetkovou újmu žalobce musí být v daném případě dvojnásobek částky, poskytované v případech zadostiučinění za nemajetkovou újmu, vzniklou v důsledku nepřiměřené délky řízení, tedy 30.000,- Kč. Za významnou pro stanovení jeho konečné výše pak nepovažuje ani tak otázku, jaký trest odnětí svobody žalobci hrozil, jako to, jak dlouho trvalo trestní řízení, v jehož průběhu nemajetková újma vznikala. Tato újma však vzhledem k tomu, že trestní stíhání žalobce vešlo ve všeobecnou známost, zejména v místě jeho bydliště, vzniká nepochybně i po jeho skončení, jelikož jeho negativní důsledky pro pověst žalobce budou nadále po určitou dobu přetrvávat. Odvolací soud proto uvážil, že odpovídající kompenzací za újmu, způsobenou žalobci v jeho osobnostní sféře nezákonným trestním stíháním, představuje částka 150.000,- Kč jako součin částky 30.000 a tří let trvání trestního řízení s připočtením dalších dvou let po jeho skončení. Změnou části napadeného výroku podle § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. proto žalobci přiznal dalších 105.000,- Kč, když ve vyhovujícím výroku ohledně 45.000,- Kč zůstal rozsudek ve smyslu § 206 odst. 3 o.s.ř. odvoláním nedotčen. Ve zbytku žalobního nároku, který důvodným neshledal, odvolací soud napadený výrok rozsudku podle § 219 o.s.ř. potvrdil.

Odvolací soud se neztotožnil se závěrem soudu I. stupně, že žalobci nenáleží úrok z prodlení, který ten učinil s odkazem na náleží Ústavního soudu sp.zn. I.ÚS 1310/09. Uvedený náleží řešil otázku náhrady nákladů řízení a jeho závěr, že rozhodnutí o výši plnění závisí v případech podle § 31a zák.č. 82/98 Sb. na úvaze soudu ve smyslu § 136 o.s.ř., je souladný s již dřívějším zcela převažujícím posouzením této otázky obecnými soudy. Soud přitom na základě své úvahy určuje minimální výši nároku, daného § 31a zák.č. 82/98 Sb., který mohl být uspokojen již na základě jeho předběžného projednání podle § 14 odst. 1 a § 15 odst. 1 zák.č. 82/98 Sb. Žalobce, jak odvolací soud zjistil postupem podle § 213 odst. 4 o.s.ř., požádal o předmětné zadostiučinění dopisem,

doručeným žalovanému 15.2.2010, k jeho uspokojení měl žalovaný podle § 15 odst. 1 a 2 zák.č. 82/98 Sb. šestiměsíční lhůtu, po jejímž uplynutí se dnem 15.8.2010 ocitl v prodlení a od tohoto dne má žalobce podle § 517 odst. 2 o.z. právo na úrok z prodlení ve výši, dané § 1 vl. nař.č. 142/94 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Změnou napadeného výroku podle § 220 odst. 1 písm. b) o.s.ř. proto odvolací soud přiznal žalobci úrok z prodlení v uvedené zákonné výši z celkové přiznané částky 150.000,- Kč od 15.8.2010 do zaplacení a ohledně úroku z prodlení do tohoto data napadený rozsudek podle § 219 o.s.ř. potvrdil.

Podle § 142 odst. 3 o.s.ř. ve spojení s § 224 odst. 1 a 2 o.s.ř. náleží žalobci náhrada nákladů řízení před soudy obou stupňů, počítaná však s ohledem na nadsazený žalobní návrh z přiznané částky. Náhradu představuje odměna advokáta za řízení v jednom stupni vždy ve výši 32.800,- Kč podle § 3 vyhl.č. 484/2000 Sb., 5 paušálních náhrad výdajů advokáta po 300,- Kč podle § 13 odst. 3 vyhl.č. 177/96 Sb. náhrada cestovních výdajů advokáta podle § 13 odst. 1 vyhl.č. 177/96 Sb. za cestu osobním vozidlem na dvě jednání z Karlových Varů do Prahy a zpět ve výši 1.664,- Kč, náhrada za promeškaný čas na cestě na tato jednání podle § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 za 8 půlhodin po 100,- Kč vždy ve výši 800,- Kč a 20 % DPH.

Proti potvrzujícímu výroku tohoto rozsudku **n e n í** dovolání přípustné, ledaže na základě dovolání, podaného do dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně dospěje Nejvyšší soud k závěru, že rozhodnutí má po právní stránce zásadní význam.

Proti výroku o změně rozsudku soudu I. stupně **I z e** podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně.

Proti výroku o náhradě nákladů řízení **n e n í** dovolání přípustné.

V Praze dne 31. března 2011

JUDr. Irena Saralievová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Hradová Jana